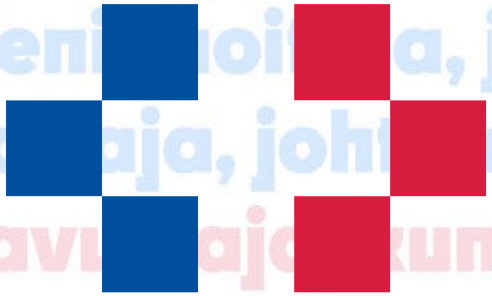

Meidän kaikkien asia

Meidän kaikkien asia

Sote-alan pelastusohjelma

Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattijärjestö Tehy

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer

Hoitajapula on totista totta

Meidän kaikkien asia

- Hoitajapula on maanlaajuinen, tunnistettu ja tunnustettu.
- Sosiaali- ja terveydenhoidon palveluita suljetaan. Leikkauksia siirretään. Kotihoidon asiakkaat jäävät vaille perushoitoa. Hoidon laatu kärsii. Kansalaisten oikeus perustuslain mukaiseen hoitoon vaarantuu.
- Euroopan komissio on suosittanut Suomea puuttumaan alan henkilöstöpulaan ja varmistamaan järjestelmän kantokykyä. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-csr-comm-recommendation-finland_fi.pdf
- Myös WHO on patistanut Eurooppaa kiinnittämään huomiota hoitajapulan ratkaisemiseen. www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006468995.html

Suomi ei pärjää kansainvälisessä vertailussa / OECD

Meidän kaikkien asia

- Taulukko osoittaa sosiaali- ja terveydenhuoltomenot suhteessa bruttokansantuotteeseen.
- Suomi käyttää sosiaali- ja terveydenhuoltoon merkittävästi vähemmän rahaa kuin Ruotsi, Norja ja Tanska.
- 1% ero merkitsee rahassa n. 2,5 miljardia euroa.
- Koronavuonna 2020 Suomen lisäpanostukset selvästi pienemmät kuin verrokkimaissa.

	2018	2019	2020
Saksa	11,5	11,7	12,5
Ruotsi	10,9	10,9	11,4
Norja	10,0	10,5	11,3
Tanska	10,1	10,0	10,6
Islanti	8,4	8,6	9,8
Suomi	9,0	9,2	9,6

Karu tilanne näkyy tilastoissa

- Sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat ovat työvoimapula-ammattien listalla sijalla 1. ja lähihoitajat sijalla 2.
  www.ammattibarometri.fi/
- Sosiaali- ja terveyspalveluista jäi saamatta 32 000 työntekijää vuonna 2020 työvoimapulan vuoksi.
  TEM raportti (106/2021)
- Väestön ikääntyminen lisää koulutetun hoitohenkilöstön tarvetta. Vanhuspalveluihin on arvioitu tarvittavan 30 000 työntekijää lisää tämän vuosikymmenen aikana. Lisäksi vanhuspalveluissa on korvattava eläkkeelle siirtyvät.
  https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_4+2020.pdf

Meidän kaikkien asia

Miten hoitajapula voidaan ratkaista?

Konkreettiset toimet ja rahoitus (1/2)

- Keskeiset toimenpiteet ovat palkkauksen ja työolosuhteiden parantaminen.
- Palkkauksessa ensisijainen keino on sopia pelastusohjelma sote-alan palkkatason korottamiseksi.
- Paheneva hoitajapula johtaa palkkakilpailuun. Pelastusohjelmalla on mahdollista vastata siihen hallitusti, ennakoivasti ja tasa-arvoisesti.
- Työolosuhteiden parantaminen tarkoittaa mm. työaikamääräysten muuttamista, henkilöstöresurssien lisäämistä, tehtäväkuvien selkeyttämistä ja johtamisen resurssien varmistamista.

Konkreettiset toimet ja rahoitus (2/2)

- Pelastusohjelma säästää kustannuksia pitkällä aikavälillä.
- Hoitajapula kasvattaa hoitojonoja ja hoitovelkaa.
- Hoidon viivästyminen lisää työkyvyttömyyden riskiä, pidentää sairaslomakausia ja kasvattaa toimenpiteiden kustannuksia jopa sadoilla miljoonilla euroilla.

Pelastusohjelma on välttämätön hoitajapulan ratkaisemiseksi

Meidän kaikkien asia

- Ministeri Kiuru on käynnistänyt 1.11.2021 sosiaali- ja terveyden-huollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelman. Tässä ohjelmassa käsitellään muita kuin palkkaukseen liittyviä asioita.
- Palkkauksen parantaminen on kuitenkin välttämätön ja keskeinen tekijä hoitajapulan ratkaisemiseksi.
- Pelastusohjelma tukee myös miesten ja naisten välisen palkkatasa-arvon edistämistä. Palkkatasa-arvon edistäminen on kirjattu Marinin hallituksen hallitusohjelmaan.
- Palkkauksen parantamista koskeva ohjelma tulee neuvotella työmarkkina-osapuolten kesken, mutta rahoitus ohjelmaan on saatava valtiolta. Valtio vastaa hyvinvointialueiden rahoituksesta 1.1.2023 alkaen.

Hoitajat palkkamontussa

Meidän kaikkien asia

Sairaanhoitaja 89% naisia	**2546 euroa**	**Rakennusinsinööri** 82% miehiä	**3396 euroa**
Lähihoitaja 91% naisia	**2206 euroa**	**ICT-tukihenkilö** 90% miehiä	**2475 euroa**

Tilastokeskus 2020 kuntasektorin palkat, kokoaikaiset

- Peruspalkka (ei sisällä esim. epämukavan työajan korvauksia)
- Naisvaltaisen sote-alan peruspalkat ovat vastaavan koulutustason omaavia miesvaltaisten alojen palkkoja huomattavasti matalampia.
- Palkka ei vastaa työn vaativuutta.

Hoitajat ovat palkkamontussa myös kokonaispalkkavertailussa

Meidän kaikkien asia

Sairaanhoitaja 3309 euroa 89% naisia	**Rakennusinsinööri** 4071 euroa 82% miehiä
Lähihoitaja 2901 euroa 91% naisia	**Palomies** 3314 euroa 90% miehiä Huom! Palomiehen koulutustaso matalampi

Tilastokeskus 2020 kuntasektorin palkat, kokoaikaiset

- Kokonaispalkka (sisältää säännöllisen työajan ansion, epämukavan työajan korvaukset, palvelusvuosilisät ja **ylityöt**)
- Kokonaispalkka antaa virheellisen kuvan hoitajien palkkatasosta, koska käsite sisältää mm. ylityöt, joita on ollut erittäin runsaasti mm. korona-aikana.

Palkkatasa-arvo ei toteudu

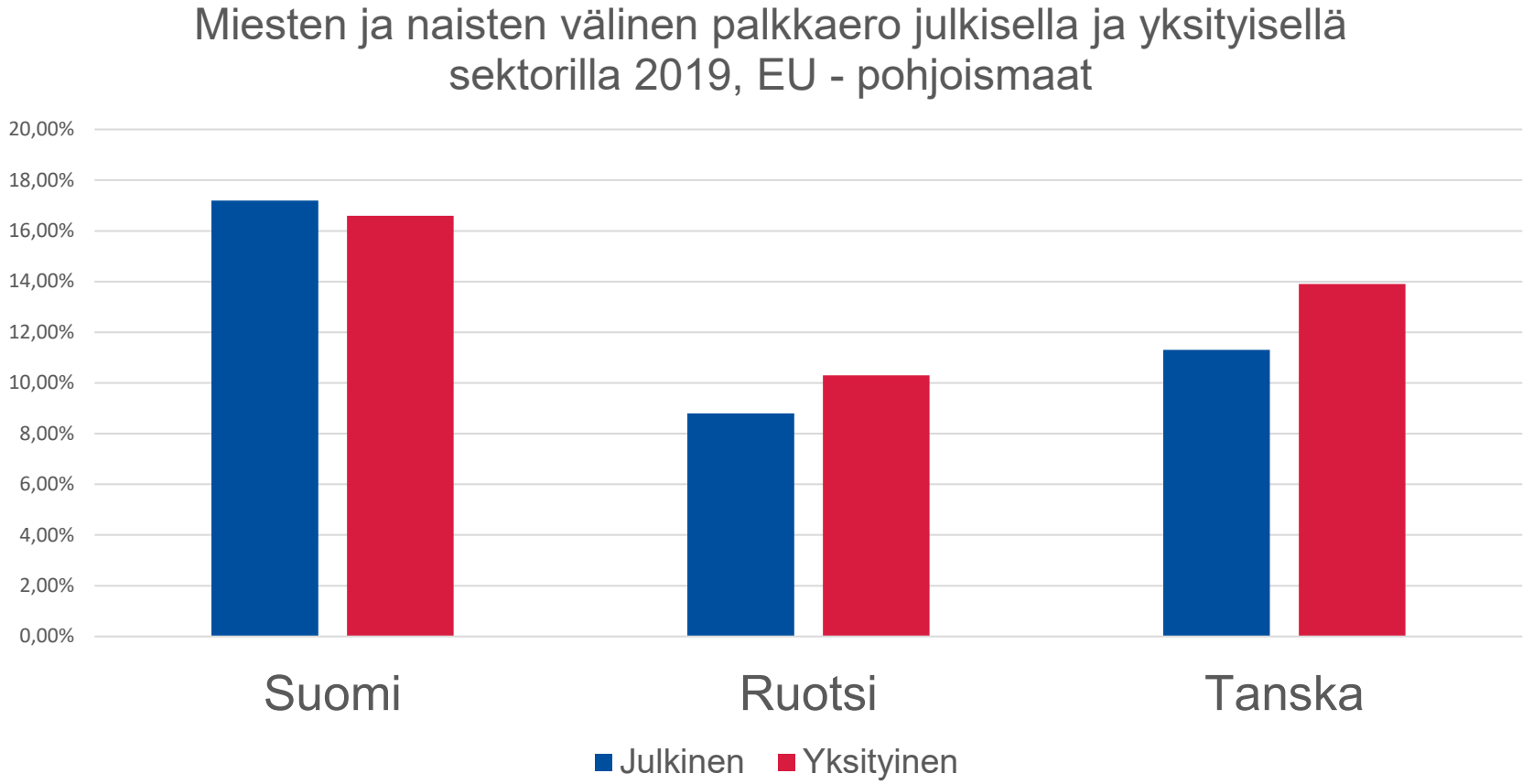

	Suomi	Ruotsi	Tanska
Julkinen	17,20 %	8,80 %	11,30 %
Yksityinen	16,60 %	10,30 %	13,90 %

Lähde: Eurostat 2021

Meidän kaikkien asia

Sote-alan pelastusohjelma

Tehyn ja SuPerin vaatimus: Sote-alan veto- ja pitovoiman turvaava pelastusohjelma

Meidän kaikkien asia

1. Suomen hallituksen on sitouduttava erilliseen pelastusohjelmaan, jolla naisvaltaisen hoitoalan veto- ja pitovoima turvataan.
2. Pelastusohjelma tulee sopia itsenäiseksi virka- ja työehtosopimukseksi, joka rahoitetaan suoraan valtion varoista.
3. Sote-henkilöstön tehtäväkohtaisia palkkoja tulee nostaa seuraavien **viiden vuoden aikana 3,6% / vuosi** tavanomaisten ostovoiman turvaavien sopimuskorotusten lisäksi.
4. Pelastusohjelman vaikutus on viiden vuoden aikana keskimäärin 492 euron korotus sairaanhoitajan peruspalkkaan ja 427 euron korotus lähihoitajan peruspalkkaan.

Vaatimus on mahdollista toteuttaa

Meidän kaikkien asia

Uusi-Seelanti nosti naisvaltaisella sote-alalla työskentelevän 55 000 henkilön palkkoja 15-49 prosenttia.

- Korotukset toteutetaan minimipalkkoja nostamalla viiden vuoden aikana.
- Sopimus koskee julkista sektoria ja sen kokonaiskustannukset ovat 1,3 miljardia euroa

Saksa nosti 2019 julkisen sektorin palkkoja

- Kaikkia palkkoja 8% (vähintään 240 euroa). Palkat korotetaan kolmessa erässä 33 kuukauden kuluessa.
- Lisäksi hoitajien peruspalkkaa on nostettu 220 eurolla, jolla halutaan lisätä alan vetovoimaa.

Meillä on tähän varaa

- Suomi käyttää OECD-vertailussa merkittävästi vähemmän rahaa terveydenhuoltomenoihin ja vanhustenhoitoon kuin muut Pohjoismaat. Suomen tulisi lisätä 4,2 miljardia terveyden-hoitoon, jotta olisimme Ruotsin kanssa samalla tasolla.
- Kansalaisten perustuslaillinen oikeus sote-palveluihin ei toteudu. On arvovalinta päättäjiltä, mihin rahaa käytetään.
- Valtiolta löytyy rahaa moniin asioihin tarvittaessa jopa muutamassa päivässä: Veikkauksen alentuneiden tuottojen kompensointiin 77 miljoonaa, turvetuotannon alasajon hallintaan 70 miljoonaa, vuosittain yritystukiin ja erilaisiin verotukiin useita miljardeja.
- Tehyn ja SuPerin tavoitteena olevan sote-alan pelastusohjelman kustannukset ovat vuositasolla 306 – 353 miljoonaa euroa (sisältää kaikki työvoimakulut).

SuPER

Meidän kaikkien asia

Tehy

#hoitajapula#kuuluukaikille#näkyykaikille

#MeidänKaikkienAsia